

Medel i världen: 2,7

Sverige: 6,1

Kina: 2,26

Bangladesh: 0.62

Källa: Global Footprint Network 2010

VÅRT EKOLOGISKA FOTAVTRYCK

För att förstå hur jorden påverkas av den livsstil vi väljer kan man använda sig av en liknelse i form av ett fotavtryck. Fotavtrycket visar hur stor landyta som krävs för att allt som vi konsumerar i form av mat, resor och prylar ska kunna tillverkas. I en enkel jämförelse kan vi se hur mycket fotavtrycket skiljer sig mellan olika delar av världen, räknat i globala hektar.

Syftet med den här övningen är att eleverna ska få möjlighet att göra ställnings-taganden i förhållande till människors olika livsvillkor och reflektera över vilka kompromisser de själva skulle vara villiga att göra för att minska sitt fotavtryck.

GENOMFÖRANDE

Berätta att ni idag ska jobba med något som kallas för ekologiskt fotavtryck. Det är ett sätt att visa hur mycket resurser människor i ett visst land förbrukar. Om vi jämför de ekologiska fotavtrycken från olika länder ser vi att det är väldigt stor skillnad i hur mycket resurser människor förbrukar. Med resurser menas allt vi äter och köper, samt våra resor och transporter av varor.

DEL I: RÄTT LAND TILL RÄTT FOT

Eleverna får varsitt papper med fotavtryck, samt en lista med några länder och storleken på landets ekologiska fotavtryck i siffror. De får i uppgift att rita in landets flagga på rätt fot på sitt blad.

För att göra detta måste de dels mäta foten för att se vilken fot som är störst respektive minst, och dels rangordna länderna efter vilket lands fotavtryck som är störst respektive minst. Därefter ska de rita in rätt flagga på rätt fotavtryck.

De får gärna hjälpas åt under övningen. Om någon blir klar snabbare än de andra, be eleven hjälpa dem som inte hunnit färdigt.

NI BEHÖVER

- Kopiera upp lika många elevblad som det finns elever.
- Färgkritor eller pennor i flera olika färger för att kunna rita flaggor.
- Tillgång till datorer och internet eller en bok med alla länders flaggor - eleverna ska kunna hitta ländernas flaggor.

GLOBALA HEKTAR

- Globala hektar, gha, är en enhet som används när det gäller att mäta hur stor del av jordens totala yta som en person ur ett visst land använder. Allt vi konsumerar och all energi som används räknas in. Tittar man på vad en person i ett land använder i form av gha så får man en bra bild av hur den livsstil som människorna i landet har tår på jordens resurser.

DEL 2: VÄRDERINGSÖVNING 4-HÖRN

Förklara att de ska göra en fyra hörn-övning. Det innebär att man svarar på en fråga genom att ställa sig i ett hörn av rummet, det hörn som motsvarar det man svarar på frågan.

Läs upp frågan och de olika svarsalternativen. Deltagarna väljer hörn och berättar för någon i samma hörn om vad som fick dem att gå just hit. Står någon ensam går du dit och lyssnar på henne/honom.

Fråga sedan några ifrån varje hörn om hur de tänkt.

Det kan finnas många olika resonemang och det är möjligt att två elever har tolkat frågan olika även om de har samma åsikt. Säg därför till eleverna att det är helt i sin ordning att byta hörn under övningen om man ändrar sig under tiden. Förklara också att det inte finns några rätt och fel i övningen.

Jag skulle kunna minska mitt ekologiska fotavtryck genom att ...

1. Få färre saker i present
2. Cykla och gå så ofta som möjligt, istället för att åka bil
3. Sluta slänga mat i skolan och hemma
4. Annat svar

Jag tror att människor i länder som har ett stort fotavtryck

1. Inte tänker på att de slösar resurser
2. Vet att det är dåligt men inte kan göra något åt det
3. Försöker använda mindre resurser så gott det går
4. Annat svar

Ett bra sätt för ett land att minska sitt fotavtryck vore ...

1. Att göra det dyrare att köpa saker
2. Att göra det enklare att källsortera
3. Att satsa mer på cykelvägar, bussar och spårvagnar
4. Annat svar

Ekologiska fotavtryck ...

1. Är ett bra sätt att visa hur mycket människorna i ett land förbrukar
2. Får mig att tänka på hur vi lever i Sverige
3. Spelar ingen roll för mig
4. Annat svar

FACIT TILL ELEVBLAD

- Elevbladet har olika stora fotavtryck att fylla i med rätt flagga. Ovan är facit till uppgiften. Fotavtryckens areor är ungefärliga. Eleverna behöver bara mäta fotavtrycken och sortera dem i rätt storleksordning efter måttet mellan häla och tå.

CENTRALT INNEHÅLL I ÄMNERNA ÅK 4–6 (LGR II)

Denna uppgift utgår från delar av det centrala innehållet för geografi. Övningen visar hur förbrukning av naturresurser skiljer sig i olika delar av världen. Uppgiften berör även matematik då eleverna tolkar och drar slutsatser utifrån jämförelser av bilder och siffror.

Geografi

Miljö, människor och hållbarhetsfrågor

- Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling.
- Ojämliga levnadsvillkor i världen, till exempel olika tillgång till utbildning, hälsovård och naturresurser samt några bakomliggande orsaker till detta. Enskilda människors och organisationers arbete för att förbättra människors levnadsvillkor.

Matematik

Samband och förändring

- Proportionalitet och procent samt deras samband.

Problemlösning

- Strategier för matematisk problemlösning i vardagliga situationer.
- Matematisk formulering av frågeställningar utifrån vardagliga situationer.